

The wrong idea underlying all confused stances is that things must be either definitely meaningful or else effectively meaningless. Or, if meaning is not objective, it must be subjective. But these are not the only possibilities.

Meaningness isimli kitaptan bir alıntı bu. Hayata karşı şaşırılmış durumların sebebinin insanın anlam ihtiyacında, ya mutlakçı, ya hiçci olması olduğunu söylüyor. Bunlar tek alternatif değilmiş. Sonradan kitap bu alternatifi anlatıyor ama bir ay sonra aklımda kalmadığına göre, pek faydasını gördüğümü söyleyemem.

Bu iki duruş, felsefenin iki ana damarına da nisbet edilebilir. Mutlakçılık rasyonalizm'dir, dünyadaki nesnelerin kendi başlarına anlamları olduğunu ve bizim buna rasyonel olarak ulaşabileceğimizi söyler, Nihilizm emprisizme tekabül eder, nesnelerin herhangi bir anlamı yoktur, bunları *yapman* gerekir.

Bunların arasında üçüncü bir yer her zaman bulunur, zaten hiç kimse dünyanın sadece rasyon veya sadece gözlemle algılanacağını söylemez, bunların arasında bir sıralama yapması gerektiğinde birini daha tepeye koyar.

O sebeple, tabii ki bir yerde, orta bir nokta, dünyaya adapte olduğumuz bir nokta ortaya çıkacaktır. İnsan için *ölmeyi tercih* bile bir anlam içerir, hayatı reddetmek bile hayata bir anlam yüklemektir. Bunun ötesi, insanların bir şeyler için yaşaması, genelde bir şekilde çevresine adapte olmasıyla mümkün görünür bana.

Bu adaptasyon işe yaramadığında sorun çıkıyor. İnsanın kendini yalnız ve yabancı hissetmesinin sebebi, çevresiyle olan iletişim bozukluğu. Anlam arayışı da orada ortaya çıkıyor. Yapması gereken, basitçe, çevresine ilgisini çekecek ve onu bağlayacak unsurlar yerleştirmek. Çevresini değiştirmek veyahut.

Dünya içkin manada anlamsızdır diyen adam da, bunu belli bir çevrede muteber kabul edilmek, dinlenilmek veya anlaşılmaq için yapıyor. Bu manada adaptasyon görüşü doğru. Bu yukarıdakileri yazan adamın söyledikleri de, neticede anlamın subjektifliği konusunda önemli bir çözüm sunmuyor ama sanki böyle yapması da bir adaptasyon çalışmasından ibaret.